

Klaus Mäkelä skivdebuterar

Jean Sibelius: Symfoni nr 1-7; Tapiola samt tre utkast till symfoni nr 8

Decca 4852256

Det är alltid spännande med nya kompletta cykler av **Sibelius** symfonier.

Skillnaderna mellan tolkningar finns, men de är inte alls så självklara som i t.ex. **Beethovens**, där det förekommer att man använder olika typer av instrument (som tidstroget), olika storlek på ensembler och olika antal repriser. De valen finns inte i **Sibelius** symfonier och skillnaderna där är ofta lite mer subtila, även om det i riktiga blindprovningar kan hittas mycket olikheter mellan inspelningarna.

Dessa nya Oslo-inspelningar fick jag först i digital form och jag lockades snabbt till att jämföra uppgivna tidsangivelser. **Klaus Mäkelä** placerar sig där i det lite långsammare skiktet av tolkare. Vi möter inga snabba tempi, men inte heller riktigt långsamma. Ett undantag är den sjätte symfonin, där **Mäkelä** anlägger ett långsammare tempo än de flesta; detta är särskilt tydligt i finalen. Även starten på den sjunde är påtagligt bred och långsam. Tempi och tider betyder normal sett inte mycket, men kan ge vissa fingervisningar om dirigentens tankar.

Mäkelä lyckas bäst i de tidigare symfonierna. Han närmar sig både första och andra symfonin utifrån en kraftfullt romantisk syn på musiken. När man kommer till den mer klassiska tredje symfonin håller han kvar en rytmisk marcato-känsla som kanske mer känns som en framdrift än en dansant känsla. Däremot lyckas han, trots ett långsamt tempo, via fraseringar i stråkarna och tydlig rytmik i basarna få fram en läcker känsla av vemodig dans i mellansatsen.

Den fjärde symfonin är mäktig och ofta lite udda. Jag hade länge svårt att riktigt bedöma Mäkeläs framförande där. Det finns dock en "självklarhet" i anslaget: lyssna t.ex. på början och slutet av finalen, där visar han inget av den tveksamhet och nästan ångest som många uttolkare har inför denna symfoni. Som vanligt behöver fyran även efter denna inspelning lite extra tid och eftertanke för att man ska den till sig (även om den oftast belönar lyssnaren mångdubbelt i slutet). Jag känner också att Mäkeläs tolkning växer vid upprepade lyssningar.

Femte symfonin är grandios, en av de bästa i boxen. Den svåra övergången mitt i första satsen, de härliga hornsolona och kraftfulla accenterna i generalpausarna i slutet av finalen har Mäkelä full koll på. Jag kanske skulle vilja ha något mer framträdande pukor, då de just i denna symfoni (likt i ettan och sjuan) spelar en stor roll för ljudbilden.

Sedan kommer vi till sexan, "det rena källvattnet" som Sibelius liknade musiken vid. Här flyter det på sina ställen lite för sävligt för att kännas helt rent och klart. Jämför finalen med **Järvi** (BIS) eller **Ashkenazy** (Decca) så hör ni en helt annan värld, även om det givetvis är en smaksak hur man vill ha den. **Mäkelä** anlägger sexan brett likt flera andra finska kollegor, som **Paavo Berglund** och **Santtu-Matias Rouvali**.

Sjuan är också långsam och trevande i starten men hämtar sig och utvecklas till något riktigt storslaget med mäktiga blecksolon och stegringar som gör att det suger i magen. *Tapiola* är av högsta klass, och sedan har Decca stoppat in de små kvarvarande utdragen ur Sibelius arbete med den åttonde symfonin. Tre små godbitar för oss Sibeliusnördar, men både **Okko Kamu** (BIS) och **John Storgårds** (Chandos) följer tempoanvisningarna bättre, och det är nog där man skall hitta Sibelius egna tankar i dessa fragment.

Oslofilharmonikerna spelar genomgående lysande, med bländande kraft i finalerna av ettan, tvåan och femman; men även vackert finlemmad i solosatserna, exempelvis i tvåan och fyran. Det är Norge, men det känns som Finland. Det är ett kongenialt musicerande, sällan mött utanför tonsättarens hemland. **Klaus Mäkelä** är bara 26 år och det senaste dirigentundret från vårt östra grannland. **Mäkelä** har i sig musiken från sin uppväxt och utbildning, och hans tolkningar känns väldigt mogna med tanke på hans ålder. Han kommer garanterat att utvecklas de kommande åren, men redan nu lyckas han visa pondus och trygghet i sitt musicerande. Jag hoppas få höra mer Sibelius från denna källa; kanske Lemminkäinensviten, kanske Kullervosymfonin.

Totalt sett, även med små minus på några ställen, är detta en lysande box och förmodligen den bästa nya Sibeliusboxen vi fått på ett par år, även om jag vet att det är fler cykler på väg. Sibelius kan man aldrig få för mycket av.

Anders Wikström